

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetustel. tel. 430-23. Piiskopi 2.

Talitus, tel. 468-24. TALLINN, Toom-Rüüdi 10.

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson
Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus
Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 44

Tallinn, 1. novembril 1939

V aastakäik

SISU:

PÕLLUMAJANDUS

Tänavuse põllusaagi väärtus	740
Rahvusvaheline munakaubandus	741

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Tähtsamate põllumajandussaaduste väljavedu 1939. a. I poolel	742
Väliskaubandus septembris 1939. a.	744
Lühiuudiseid	745

LAEVANDUS

Prahiturg	746
---------------------	-----

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Võiturg	747
Kasainiturg	747
Peekoniturg	748
Tapaloomade ja lihaturg	748
Toornahkadeturg	749
Kanamunaturg	749
Piimaturg	749
Teraviljaturg	750
Linaturg	750
Kartuliturg	751
Aedviljaturg	751
Kalaturg	752

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaruanne	752
------------------------------------	-----

VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Soomse tööstuse kindlustamine sõja vastu	753
Kruvide ja mutrite normimine Lätis	753
Sõiduautode maksustamine Lätis	753
Läti suhkruvabrikud tegevuses	753
Läti piiritushinna tõstmine	753
Tarvitatud mootorõli töötlemine Lätis	753
Kõrgendatud metsamaterjali ülesostuhinnad Lätis	753

Belgia-Luksemburgi majandusliidu väliskaubandus	754
Mõnede põllumajandussaaduste kultuuri laiendamine Belgias	754
Rootsi väliskaubandus sept. 1939. a.	754
Sveitsi väliskaubandus sept. 1939. a.	754

CONTENTS:

AGRICULTURE

Quality of Crops in 1939	740
International Egg Trade	741

INDUSTRY AND TRADE

Exports of Principal Agricultural Products in First Half of 1939	742
Foreign Trade in September, 1939	744
Sundry Information	745

SHIPPING

Freight Market	746
--------------------------	-----

AGRICULTURAL MARKETS

Butter Market	747
Casene Market	747
Bacon Market	748
Cattle and Meat Market	748
Rawhide Market	749
Egg Market	749
Milk Market	749
Grain Market	750
Flax Market	750
Potato Market	751
Vegetable Market	751
Fish Market	752

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	752
--	-----

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

War Risk Insurance for Finnish Industry	753
Rationing of Bolts and Nuts in Latvia	753
Latvia to Impose Special Tax on Automobiles	753
Latvian Sugar Factories Operating	753
Increase in Price of Alcohol in Latvia	753
Used Motor Oils to be Reconditioned in Latvia	753
Latvia Raises Timber Prices	753
Foreign Trade of the Belgian-Luxembourg Economic Alliance	754
Expansion of Area under Certain Crops in Belgium	754
Swedish Foreign Trade in September, 1939	754
Swiss Foreign Trade in 1939	754

PÖLLUMAJANDUS

TÄNAVUSE PÖLLUSAAGI VÄÄRTUS. — QUALITY OF CROPS IN 1939.

Tänavune aasta erineh eelmisist, peamiselt ilmastikuoludelt, mis mõjustab ka meie põlusaagi väärtust. Ilmastiku erinevuses võib rõhutada sademete vähesust. Juba suve algupoolel valitsesid paiguti kuivad ilmad, keskes kauemat aega vahetpidamata ja paiguti kuni hilissügiseni. Kuivade ilmade tagajärjel jäid saagikogused paiguti väiksemaiks tavalisist, kuid saagiväärtus on selle tagajärjel enamikus mitmeti paranenud.

Heinasaak tänavu jäi väiksemaks m. a-st, põhjustatult ebasoodsaist heinakasvutingimustist. Põldhein kannatas juba eelmisel talvel ja niithein kevadel külmade tagajärjel; hiljem kuivad ilmad ei soodustanud mahajäänud heinakasvu ja saak jäi kehvemaks tavalisest. Kuivad ilmad soodustasid aga heinakoristamistõid, sest vihmakahjustused, millised sademeterikkail aastail tavaliselt ei takista ainult koristamistõid, vaid rikuvad ka saaki; tänavu jäi see ära ja saak kujunes mihuselt heaks. Seda võib mainida põld- kui ka niitheina kohta.

Samuti nagu heinasaak, kujunes ka põlluviljade saak mihuselt heaks. Seda soodustas osalt kasvamisaeagne ilmastik, kuid veel enam koristamisaegne ilmastik, sest saagi hävimist ja kahjustusi, mis vihmaseil aegadel on tavaline, tänavu ei tulnud ette. Vihmaseil aegadel põlluviljust paljud kannatavad sügisel hakis ja rõukudes enne peksu, kuid tänavu tuli sedalaadi kahjustusi vähe ette.

Põllumajanduskorrespondentide poolt kogutud andmeil osutus talivilja terasaak tänavu mihuselt heaks. Riigikeskmiselt võis hinnata taliviljade terasaagi mihust 4,5 pallile. Põllumajandus-korrespondendest teatas 55,6%, et taliviljade tera-mihus on väga hea, 35,5% — hea, 8,3% — keskmine ja 0,6% — nõrgem kui keskmine. Maade järgi ei olnud suuri erinevusi taliviljade terasaagi mihuses: Viljandi- ja Petserimaal hinnati seda 4,7 pallile, Tartu-, Valga- ja Võrumaal 4,6, Järva- 4,5, Harju- ja Pärnu- 4,4, Lääne- 4,3, Saare- 4,2 ja Virumaal — 4,1 pallile.

Suvivilja terasaagi mihust hindasid põllumajandus-korrespondendid riigi keskmiselt 3,7 pallile. Suvivilja terasaagi mihus kan-

natas paiguti põuakahjustuste mõjul. Väga heast suviviljade teramihusest teatas 16,0% korrespondendest, heast — 39,8%, keskmisest — 38,4% ja nõrgemast kui keskmisest — 5,8%. Maade järgi osutus suvivilja teramihus parimaks Viljandi-, Harju- ja Virumaal — 3,9 palli, Järva-, Pärnu- ja Valga- 3,8 palli, Lääne- ja Tartu- 3,6 palli, Võru- 3,4 palli, Saare- 3,3 palli ja Petserimaal — 3,2 palli.

Kartulisaaki kahjustas tänavu kasvuaegne ilmastik, mistõttu saak koguselt kujuneb väiksemaks m. a. saagist, kuid koos sellega kujunes ka kartulisaagi mihus riigi keskmiselt 3,0 pallile, kusjuures 47,6% korrespondendest teatas, et kartulisaagi mihus on keskmine, 23,9% parem kui keskmine ja 28,5% — nõrgem kui keskmine. Paremaks kui keskmine osutus kartulisaagi mihus Viru-, Harju-, Viljandi-, Pärnu- ja Valgamaal, keskmiseks Järvamaal ja nõrgemaks kui keskmiseks Lääne-, Saare-, Tartu-, Võru- ja Petserimaal.

Koresööda kogusaak heinasaagi vähesuse tõttu jääb tänavu kasinaks, mistõttu tuleb kasutada ka taliviljaõlgi koresöödana nii palju, kui selleks on tarvidust ja võimalusi. Tänavuse taliviljade õlesaagi mihus osutub riigi keskmiselt heaks. Põllumajanduslike korrespondentide hinnangul oli taliviljade õlesaagi mihus 4,1 palli riigi keskmiselt. Põllumajandus-korrespondentidest teatas, et taliviljade õlesaagi mihus on väga hea 31,3%, hea 46,5%, keskmine 19,5% ja nõrgem kui keskmine 2,2%. Maade järgi osutus taliviljade õlesaagi väärtus paremaks L.-Eestis. Kõrgeimaks hinnati taliviljade õlesaagi mihust Petserimaal — 4,4 palli, Viljandi- 4,3 palli, Tartu-, Valga- ja Võru- 4,2 palli, Pärnu- ja Harju- 4,1 palli, Järva-, Lääne- ja Saare- 3,9 palli ja Virumaal — 3,6 palli.

Suvivilja õlesaak, mis enamuses nagu-nii on leidnud kasutamist koresöödana, leiab seda veel enam tänavu ja tema mihus samuti osutus paremaks kui keskmiseks. Riigi keskmiselt hindasid põllumajandus-korrespondendid suviviljade õlesaagi 3,5 pallile, kusjuures 15,3% korrespondendest teatas, et

suviviljade õlesaak on väga hea, 33,1% — hea, 33,8% — keskmine ja 12,8% — nõrgem kui keskmine. Maade järgi hinnati suviviljade õlesaagi mihust Virumaal 4,0 palli, Harju- 3,9 palli, Pärnu- 3,8 palli, Viljandi- 3,7 palli, Järva- 3,6 palli, Valga- 3,5 palli, Tartu- ja Saare- 3,3 palli, Lääne- ja Petseri- 3,2 palli ja Võrumaal — 3,1 palli.

Samuti nagu loetletud kultuuride kohta, on tehtud hinnanguid ka linakiu väärtuse kohta. Linakiu mihuse kohta on aga hinnanguid vähem, sest linaharimistööd on paljudes kohtades alles algamisel e osalt ka algamata. Seniste hinnangute järgi on tänavuse linakiu mihus rahuldav, kuid paiguti ka pisut parem või nõrgem. 16,3% korrespon-

dendest teatas, et linakiusaagi mihus on parem kui keskmine, 63,6% — keskmine ja 2,1% — nõrgem kui keskmine. Valgamaal hinnati linakiusaagi mihust 3,3 pallile, Pärnu- ja Virumaal — 3,1, Võru- ja Harjumaal — 3,0, Viljandi- ja Tartumaal — 2,9, Petseri- ja Läänemaal 2,8, Järvamaal — 2,7 ja Saaremaal — 2,2 pallile.

Tänavune heina- kui ka põllukultuuride saak osutub mihuselt paremaks kui rahuldavaks ja üksikute kultuuride juures täiesti heaks. Taliviljade terade kui ka põhusaak oli korrespondentide andmeil hea, kuid seda kinnitavad ka „Riigi Viljasalve“ andmed ja tähelepanekud viljavastuvõtul viljakokkuostupunktides.

RAHVUSVAHELINE MUNAKAUBANDUS. — INTERNATIONAL EGG TRADE.

Rahvusvaheline põllumajandusinstituut Roomas avaldas hiljuti ülevaate rahvusvahelise munakaubanduse kohta. Asjaosalised maad on selles ülevaates ositatud 26 eksport- ja 9 importmaasse.

Ajal 1930—1935. a. vähenes munaekspordi üldine kogus 480 tuh. tn-lt 310 tuh. tn-le ehk ca 35%. Ühtlasi saavutati sellega rahvusvahelises munakaubanduses madaltase. Järgnenud aastail kasvas eksport taas, saavutades 1938. a. 367 tuh. tn.

Loode-euroopa maad — Taani, Holland, Iiri, Belgia ja Luksemburg — sammusid 1938. a. munaekspordi alal esirinnas. Holland saavutas isegi rekordi. Munade väljavedu tõusis nimelt 64 737 tn-lt 1936. a. 88 288 tn-le 1938. a. Taani jäi 97 379 tn-ga siiski endiselt esikohale, kuigi võrreldes e. a-ga avaldus väike tagasimineku. Munade väljavedu Belgiast ja Luksemburgist ulatus 1938. a. 8105 tn-le. Kagu- ja lääne-euroopa maad näitasid 1938. a. rahvusvahelises munakaubanduses edu peamiselt ekspordi elava kasvamise tagajärjel Poolast ja Ungarist. Munade väljavedu tõusis Poolast 26 379 tn-lt 1937. a. 29 092 tn-le 1938. a. ja Ungarist — 11 461 tn-lt 1937. a. 14 083 tn-le 1938. a. Ka L.-Slaavia suutis munade väljavedu tõsta ca 1000 tn., nimelt 13 221 tn-le. Seevastu ei veetud NSVL-st 1938. a. üldse mune välja.

Läänemere maade suhtes ei olnud areng 1938. a. ühtlane. Leedu esineb suurima mu-

naekspordörina ja väljavedu kasvas ka 1938. aastal. Munade väljavedu Eestist on poole väiksem kui Leedust ega kasvanud 1938. a. Munade eksport Lätist näitas tagasimineku.

Soome väljavedu langes 8927 tn-lt 1937. a. 7880 tn-le 1938. a., kuna väljavedu Rootsist samal ajal tõusis 4117 tn-lt 5365 tn-le.

P.- ja L.-Ameerika maist näitas munade väljavedu Argentiinast tugevat kasvamist, nimelt 2474 tn-lt 6140 tn-le, kuna väljavedu Ühendriigest veidi langes.

Väga tugevasti langes munaekspord Hii-nast. 1938. a. veeti välja 15 428 tn. 25 127 tn vastu e. a.

Kokku ulatub loode-euroopa maade — Taani, Hollandi, Iiri ja Belgia-Luksemburgi — osatähtsus kogu maailma munaekspordis 58% -le. Sellele maaderühmale järgnevad ida- ja lõuna-euroopa maad, kellele osatähtsus 1938. a. ulatus 22,5% -le.

Taani eksport suundub peamiselt Inglisse ja Saksa, kuid võrdlemisi suuri koguseid saatetakse ka Helveetsiasse ja Hispaaniasse. Holland hangib eeskätt Inglisele ja Saksale.

Munatoodangu ülejäägid Itaalias müüakse peamiselt Saksa. Prantsuse varustab esijoonnes Helveetsiat.

Sisseveo kasvamine langeb Inglisele ja Saksale. Inglisse veeti 1938. a. (207 000 tn) rohkem mune sisse kui ühelgi eelmisel 9 aastal. Saksa ostis välismaalt 91 500 tn, s. o.

700 tn rohkem kui e. a. Inglise ja Saksa kõrval suurendasid munade sissevedu ka Helveetia ja Kreeka.

Dominioonide osatähtsus briti munaeks-

pordis tõusis 22%⁰-lt 1930. a. 32,7%-le 1937. a., kuid langes siis 1938. a. 13,3%-le. 65,5%⁰ kogu Inglise munasisseveost tuli 1938. a. Taa-nist ja Hollandist.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TÄHTSAMATE PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE VÄLJAVEDU 1939. A. I POOLEL.

EXPORTS OF PRINCIPAL AGRICULTURAL PRODUCTS IN FIRST HALF OF 1939.

Põllumajandussaadusi veeti välja k. a. I poolel tunduvalt enam kui m. a. samal ajal, kusjuures tõus toimus koguselt kui ka väärtuselt. Olulisemate põllumajandussaaduste väljavedu (siia kuuluvad: elussead, või, liha ja lihakaup, toornahad, lina ja takud, teravili ning kartul) suurenes võrreldes m. a. I poolega võrdkaalustatud koguselt 25,6%. Nimetatud saaduste ekspordist saadi k. a. I poolel 27,9 milj. kr. 21,8 milj. kr. vastu m. a. samal ajal, seega 6,1 milj. kr. ehk 28,0% enam. Väärtuse suhteliselt suurem tõus viitab ühtlasi põllumajandussaaduste hinnatõusule, kusjuures nimetatud saaduste keskmine kg-hind k. a. I poolel ületas m. a. sama aja 1,9% võrra.

Üksikuist aineist osutas hoogsamat juurdekasvu lina ja elussigade väljavedu, kuid ka või, peekoni, lambaliha ja toornahkade väljavedu oli k. a. I poolel elavam kui m. a. samal ajal. Teisalt kahanes teravilja, kartulite, veise- ja muu liha ning lihakauba väljavedu — viimane peamiselt vähemeksportitud liha-konservide tõttu.

Või. Tähtsama eksportartikli — või — väljavedu on võrreldes m. a. I poolega tublisti kasvanud. Tõus esines peagu kõigil kuul, arvatud välja veebruar, mil tagasimineku toimus vaid koguselt, kuna võimüügist saadud rahasumma ületas m. a. veebruari. Võid eksporditi k. a. I poolel 6 962 tn 11,6 milj. kr. väärtuses 5 917 tn 10,2 milj. kr. vastu m. a. samal ajal, seega koguselt 1045 (17,7%) ja väärtuselt 1,4 milj. kr. (13,7%) enam. Üksikute kuude järgi oli väljaveetud võikogus järgmine: jaanuaris 811 tn, veebruaris 735 tn, märtsis 925 tn, aprillis 1 006 tn, mais 1 518 tn ja juunis 1 968 tn. Keskmiselt saadi või-kg-st k. a. I poolel 167 s. 173 s. vastu m. a. samal

ajal, seega 6 s. (3,5%) vähem kui m. a. I poolel.

Lina. Põllumajanduse eksportartikleist nende väljaveol saadud rahalise väärtuse järgi omab lina k. a. I poolel osatähtsusest teist kohta. Linaeksport arenes k. a. I poolel rahuldavalt. Mullusest kõrgem hind ja elav nõudmine välisturgudel võimaldasid lina rea-liseerida mullusest suuremal määral. Lina-eksport (ühes takkudega) ulatus k. a. I poolel koguselt 5 233 tn-le 3 337 tn vastu m. a. samal ajal, seega eksporditi tänavu 1 896 tn (56,8%) enam. Samal ajal saadi linamüügist 6,1 milj. kr. 3,4 milj. kr. vastu m. a. I poolel, seega 2,7 milj. kr. (81,9%) enam. Lina väljavedu oli tänavu erakordselt hoogus aasta esimesel veerandil, kuna teisel veerandil muutus tõus tagasihoidlikumaks.

Tähtsamate põllumajandussaaduste väljavedu 1938 ja 1939. a. I poolel.

Exports of Principal Agricultural Products in First Half of 1938 and 1939.

	Tonnides		1000 kr.	
	1939	1938	1939	1938
	Tons		Ekr.	
Või Butter	6 962	5 917	11 608	10 205
Lina (ühes takkudega) Flax (incl. tow)	5 233	3 337	6 141	3 376
Elussead (arv)				
Live pigs (number)	57 484 tk.	38 368 tk.	5 766	3 660
Peekon Bacon	1 618	1 050	2 177	1 531
Veiseliha Beef	345	967	211	223
Lambaliha Mutton	160	136	137	134
Muu liha ja lihakaup				
Other meat and meat products	355	485	532	751
Toornahad Raw hides	498	365	849	650
Teravili (rükis)				
Cereals (rye)	1 015	4 271	122	606
Kartul Potatoes	5 036	10 321	333	652
Kokku: Total:			27 921	21 818

Väljaveetud lina (ilma takkudeta) keskmiseks kg-hinnaks k. a. I poolel oli 120 s. 103 s. vastu m. a. samal ajal, seega 17 s. (16,5%) kõrgem.

Elussead. Elussigade väljavedu arenes tänavu võrdlemisi hoogsalt. K. a. I poolel müüdi välisturgudele 57 484 siga 38 368 sea vastu m. a. samal ajal, seega tõus 19 116 sea (49,8%) võrra. Sigade ekspordist saadud rahasumma paisus samal ajal 3,7 milj. kr-lt 5,8 milj. kr-le ehk 2,1 milj. kr. (57,5%). Keskmiselt saadi sea eest 100 kr. 95 kr. vastu m. a. I poolel, seega 5 kr. (5,3%) sealt enam.

Peekon. Vaatamata peekonihinna langusele eksporditi peekonit k. a. I poolel siiski enam kui m. a. samal ajal. Peekoni väljavedu kasvas võrreldes m. a. I poolega koguselt 1050 tn-lt 1613 tn-le (53,6%) ja väärtuselt 1,5 milj. kr-lt 2,2 milj. kr-le (42,2%). Peekonimüügist välisturgudele saadud keskmine kg-hind k. a. I poolel oli 131 s. 146 s. vastu m. a. samal ajal, s. o. 15 s. (10,3%) madalam.

Veiseliha. Kuigi veiseliha hind püsib tänavu m. a. I poole tasemel, näitab veiseliha väljavedu võrreldes m. a. I poolega siiski mõeldukat tagasiminekut. Koguselt langes nimeetatud liha väljavedu 367 tn-lt 345 tn-le (6,0%) ja väärtuselt 223 tuh. kr-lt 211 tuh. kr-le (5,4%). Väljaveetud veiseliha keskmine kg-hind k. a. I poolel oli 61,2 s. ja m. a. samal ajal 60,8 s., seega 0,7% kõrgem.

Lambaliha. Vastupidiselt veiseliha väljaveo arengule näeme lambaliha väljaveos tunduvat tõusu. Võrreldes m. a. I poolega suurenes lambalihamüük välisturgudele koguselt 136 tn-lt 160 tn-le (17,6%) ja väärtuselt samal ajal 134 tuh. kr-lt 187 tuh. kr-le (39,6%). Väärtuse suhteliselt suurem tõus osutab ühtlasi lambalihahinna tõusule, mis k. a. I poolel oli kesk. kg kohta 117 s. 99 s. vastu m. a. samal ajal, s. o. 18 s. (18,2%) kõrgem.

Muu liha ja lihakaup. Muu liha ja lihakauba väljavedu on võrreldes m. a. I poolega koguselt kui ka väärtuselt kahanenud, eriti lihakonservide väljavedu. Liha ja lihakauba väljavedu kahanes koguselt 485 tn-lt 355 tn-le (26,8%) ja väärtuselt 751 tuh. kr-lt 532 tuh. kr-le (29,2%), sellest lihakonservide väljavedu 714 tuh. kr-lt 482 tuh. kr-le (32,5%).

Toornahad. Toornahku veeti välja

k. a. I poolel 498 tn. 849 tuh. kr. väärtuses 365 tn. 650 tuh. kr. vastu m. a. samal ajal, seega koguselt 36,4% ja väärtuselt 30,6% enam. K. a. I poolel eksporditi: vasikanahku — märjalt soolatud 282 tn 455 tuh. kr. väärtuses ja kuivalt soolatud 41 tn. 154 tuh. kr. väärtuses; lambanahku — märjalt soolatud 110 tn. 141 tuh. kr. väärtuses ja kuivalt soolatud 14 tn. 43 tuh. kr. väärtuses; veisenahku — märjalt soolatud 50 tn 51 tuh. kr. väärtuses ning muid toornahku 2 tn 5 tuh. kr. väärtuses. Keskmiselt on toornahkade hinnad tänavu pisut madalamad kui m. a. I poolel.

Tähtsamate põllumajandussaaduste eksporthinnad 1938 ja 1939. a. I poolel.

Prices of Agricultural Exports in First Half of 1938 and 1939.

	Kesk. kilogrammi-hind sentides Average Price per kg in cents			%
	1939	1938	1938. a. = 100	
Või Butter	167	178	96,5	
Lina (ilma takkudeta) Flax (excl. tow)	120	103	116,5	
Elussead (tk. hind kr.) Live pigs (per head Ekr)	100	95	105,2	
Peekon Bacon	131	146	89,7	
Veiseliha Beef	61,2	60,8	100,7	
Lambaliha Muuton	117	99	118,2	
Muu liha ja lihakaup Other meat and meat products	150	155	96,8	
Toornahad Raw hides	171	178	96,1	
Teravili (rukis) Cereals (rye)	12,0	14,9	80,5	
Kartul Potatoes	6,6	6,0	110,0	

Teravili. Teraviljast esines väljaveos k. a. I poolel ainult rukist. Viimase väljavedu on tänavu tunduvalt väiksem kui mullu. Võrreldes m. a. I poolega langes teravilja väljavedu koguselt 4 271 tn-lt 1 015 tn-le (76,2%) ja väärtuselt 636 tuh. kr-lt 122 tuh. kr-le (80,8%), kusjuures teravilja (rukki) kesk. kg-hinnaks k. a. I poolel oli 12 s. ja m. a. samal ajal 15 s., seega k. a. I poolel 3 s. madalam.

Kartul. Kartulimüük välisturgudele on kahanenud. Võrreldes m. a. I poolega langes kartuli väljavedu koguselt 10 821 tn-lt 5 086 tn-le (53,0%) ja väärtuselt 652 tuh. kr-lt 333 tuh. kr-le (48,9%). Väärtuse suhteliselt väiksem langus näitab, et kartulimüügist saadi tänavu paremat hinda kui mullu. K. a. I poolel saadi kartuli kg-st 6,6 s. 6,0 s. vastu m. a. samal ajal, seega 10% enam.

VÄLISKAUBANDUS SEPTEMBRIS 1939. A.

FOREIGN TRADE IN SEPTEMBER, 1939.

Väliskaubanduse tegevus muutus k. a. sept. tagasihoidlikumaks kui m. a. samal kuul — eeskätt sisseveo alal. Kaubavahetuskäive langes võrreldes m. a. sept. 20,2 milj. kr-lt 17,4 milj. kr-le (13,9%), kusjuures sissevedu kahanes 9,9 milj. kr-lt 6,8 milj. kr-le (31,8%), kuna väljavedu kasvas samal ajal 10,3 milj. kr-lt 10,6 milj. kr-le (3,4%). Vastavalt sisse- ja väljaveo vahekorjade kujunemisele muutus väliskaubandusbilanss tugevasti aktiivseks, andes 3,8 milj. kr-le ulatuva väljaveo ülekaalu 0,4 milj. kr. vastu m. a. sept.

Väljavedu — Exports.

Võrreldes m. a. sept. muutus väljaveo-koostis järgmiselt: elusloomade ja toor- ning poolvalmisainete väljavedu osutas tõusu ja toit- ning maitseainete kui ka valmissaaduste väljavedu langust. Elusloomade müük välis- turgudele paisus 160 tuh. kr-lt 300 tuh. kr-le (87,5%) ja toor- ning poolvalmisainete välja- vedu 3,3 milj. kr-lt 4,4 milj. kr-le (35,1%). Toit- ja maitseainete väljavedu kahanes samal ajal 5,1 milj. kr-lt 4,5 milj. kr-le (12,4%) ja valmissaaduste väljavedu 1,7 milj. kr-lt 1,4 milj. kr-le (18,3%).

Sissevedu — Imports.

Sissevedu osutab aga laiaulatuslikku ta- gasiminekut, eriti toor- ja poolvalmisainete ning valmissaaduste osas. Võrreldes m. a. sept. langes valmissaaduste sissevedu 5,6 milj. kr-lt 3,9 milj. kr-le (31,1%), toor- ja poolvalmisainete sissevedu 3,0 milj. kr-lt 1,8 milj. kr-le (42,3%) ja toit- ning maitseainete sissevedu 1,2 milj. kr-lt 1,1 milj. kr-le (14,1%).

Kaubavahetus välismaaga oli k. a. esimese 9 kuu jooksul tunduvalt edukam kui m. a. samal ajal. Väliskaubanduskäive kasvas võr- reldes m. a. esimese 9 kuuga 158,4 milj. kr-lt 168,7 milj. kr-le, tõus seega 10,3 milj. kr. (6,5%). Väljavedu suurenes 75,9 milj. kr-lt 88,5 milj. kr-le ehk 12,6 milj. kr. (16,6%), kuna sissevedu vähenes samal ajal 82,5 milj. kr-lt 80,2 milj. kr-le — seega 2,3 milj. kr. (2,8%). Väliskaubandusbilanss lõppes k. a. esimese 9 kuu jooksul 8,2 milj. kr. ulatuses väljaveo ülekaaluga 6,7 milj. kr. sisseveo üle- kaalu vastu m. a. samal ajal.

Eksporditud kaupadest suurenes võrreldes m. a. I poolega elusloomade väljavedu 4,4 milj. kr-lt 7,0 milj. kr-le (58,0%), toor- ja

Väliskaubandus 5 peartühma järgi.

Foreign Trade According to Principal Groups.

	September — September				I/I — 30./IX			
	ton		1000 kr.		ton		1000 kr.	
	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938
VÄLJAVEDU — EXPORTS								
I Elusloomad — Live Animals	2 698 tk	1 692 tk	300	100	68723 tk	45000 tk	7 000	4 431
II Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stm. and Bever.	6 223	5 919	4 468	5 100	40 430	46 100	31 422	31 742
III Toor- ja poolvalmisained — Raw and Semi-Manufactured Materials	44 695	34 522	4 440	3 292	355 809	222 203	34 704	25 043
IV Valmissaadused — Manufactured Articles	2 562	5 072	1 419	1 737	52 139	86 569	15 835	14 651
V Väärismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	0	—	1	—	0	0	5	1
Kokku: — Total:	53 470	44 913	10 637	10 289	448 378	305 022	88 466	75 871
SISSEVEDU — IMPORTS								
I Elusloomad — Live Animals	—	7 tk	—	3 tk	52 tk	192 tk	12	18
II Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stm. and Bever.	9 354	12 631	1 059	1 233	61 703	75 107	7 756	9 392
III Toor- ja poolvalmisained — Raw and Semi-Manufactured Materials	12 998	24 677	1 756	3 043	160 258	109 594	21 100	20 788
IV Valmissaadused — Manufactured Articles	3 864	7 035	3 856	5 693	66 157	64 092	50 581	52 151
V Väärismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	0	0	104	58	4	2	771	200
Kokku: — Total:	26 006	44 343	6 775	9 930	288 122	308 795	80 220	82 539

Väliskaubanduskäive septembris 1938-39. a.

Turnover of September Foreign Trade, 1938-39.

	September		I.I-30.IX		I.I-30.IX % 1938 = 100
	1939	1938	1939	1938	
	1000 kr. — In 1000 Kr.				
Väljavedu	10 637	10 289	88 486	75 871	116,6
Sissevedu	6 775	9 930	80 220	82 539	97,2
Käive	17 412	20 219	168 686	158 410	108,5
Väljavedu ±	+3862	+359	+8 246	-6668	
	Tonnidest — In Tns				
Väljavedu	63 470	44 913	448 378	305 022	147,0
Sissevedu	26 003	44 343	268 121	308 795	93,3
Käive	79 473	89 256	736 499	613 817	120,0

poolvalmisainete väljavedu 25,0 milj. kr-lt 34,7 milj. kr-le (38,6%) ja valmissaaduste väljavedu 14,7 milj. kr-lt 15,3 milj. kr-le (4,7%). Teisalt näitas toit- ja maitseainete väljavedu mõõdukat tagasiminekut, kahanes 31,7 milj. kr-lt 31,4 milj. kr-le (1,0%).

Sisseveo tähtsamatest rühmadest on suurenenud võrreldes m. a. esimese 9 kuuga ainult toor- ja poolvalmisainete sissevedu, kasvades 20,7 milj. kr-lt 21,1 milj. kr-le (1,7%), kuna kõik teised osutasid langust. Nii langes toit- ja maitseainete sissevedu 9,4 milj. kr-lt 7,8 milj. kr-le (17,4%) ja valmissaaduste sissevedu 52,2 milj. kr-lt 50,6 milj. kr-le (3,1%).

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projekti ja kirjelduse kohaselt.

● Tallinna Linnavalitsusele, Tallinnas, Põhja pst. 27 asuva Tallinna linna elektrijaama katla- ja masinamaja korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 340 töelist. Voolutootjaiks on 5 turbogeneraatorit 18 600 kW. Toodetakse elektrit Tallinna linna tarviduseks.

● J. Martikan'ile, Pärnus, Vingi 9, asuvas ning ümberkorraldatud „Kaal“-nimelises kaalu- ja masinatehases töötamiseks. Ettevõttes töötab kuni 7 töelist. Jõuandjaks el-mootor 2 HJ. Valmistatakse kaale, hüdropulte, pritse ning tehakse parandustöid.

● L. Leis'ile, Pindi vallas, Võrumaal, tema Timo vallas, Võrumaal asuvas ning ümberkorraldatud „Levi“-nimelises jahveskis ja villatööstuses töötamiseks. Ettevõttes töötab 4 töelist. Jõuandjaks vesiturbiin 80 HJ. Jahvatatakse teravilja, kraasitakse ja kedratatakse villa, värvitakse ja hüvestatakse kangaid ning varustatakse ümbruskonda elektrivooluga.

● Th. Büttner'ile, Tallinnas, Luha 40, asuva kudumistööstushoone lit. „A“ korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõtte selles osas töötab kuni 55 töelist. Jõuandjaks 5 el-mootorit 7,5 HJ. Kootakse sukki ja trikooriid ning valmistatakse trikoopesu.

● F. Lepikule, Tartus, Võidu 9, asuvas ning ümberkorraldatud kulla- ja kella-

sepatööstuses töötamiseks. Ettevõttes töötab 7 töelist mehaanilisi jõuallikaid tarvitamata. Parandatakse tasku-, sein- ja käekelli ning valmistatakse kullast ja hõbedast tarbesemeid ning ehteid.

● A. Krevald'ile, Tallinnas, Tornimäe 5 asuva konservitööstuse üleviimiseks Tallinn, Sõja 35 ning seal ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab kuni 17 töelist. Jõuandjaks el-mootor 1 HJ. Valmistatakse kala- ning aedsaaduste konserve.

● ETK-le, Tallinnas, Narva mnt. 27, asuva õmblustöökoja üleviimiseks Tallinna, Jaama 10 ning seal korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 47 töelist. Jõuandjaks 35 el-mootorit 5,5 HJ. Valmistatakse puuvillast pesu ja tööriideid.

● A. Einas'ele, Tallinnas, Kollane 7, asuva lihasaaduste-tööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 5 töelist. Jõuandjaks el-mootor 4,5 HJ. Toodetakse keedetud ning suitsuvorste ja -sinke.

● H. Asser'ile, Ruusmäe vallas, Võrumaal asuvas ning ümberkorraldatud jahveskis töötamiseks. Ettevõttes töötab 2 töelist. Jõuandjaks lokomobiil 12 HJ. Jahvatatakse mitmesugust teravilja.

● S. Katz'ile, Tallinnas, Merepuistee 17 asuva kudumistööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 22 töelist. Jõuandjaks 4 el-mootorit 2,5 HJ. Kootakse kardinaid ja trikoo- ning muud riid ja valmistatakse trikoopesu.

● Kivimäe Kudumise ja Manufaktuuri Ühisusele P. Šimansky & Ko, Nõmme, Mesiila 28 asuva kudumistööstuse ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 16 töölit. Jõuandjaks el-mootor 2,25 HJ. Valmistatakse mitmesugust siidrieti.

● Ühingule „Eesti Lihaekspord“, Tallinas, Bekkeri asundus 1 asuvas konservitööstuses singisoolamisruumi juurdeehitiste ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab kuni 500 töölit. Jõuandjaks 21 el-mootorit 93,5 HJ. Valmistatakse liha- ning aedviljakonserve.

● H. Lueder, D. Kügelgen, M. Tröbst ja Kirschten'ile, Kundas, Viru maakonnas asuvas ning ümberkorraldatud „Varangu“ piiritustööstuses töötamiseks. Ettevõttes töötab 4 töölit. Jõuandjaks aurumasin 8 HJ. Toodetakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

● Ojasoo kartulikasvatajate Ühingule, Ojasoo asunduses, Harjumaal, asuvas ning ümberkorraldatud „Ojasoo“ piiritustööstuses töötamiseks. Ettevõttes töötab 5 töölit. Jõuandjaks aurumasin 15 HJ. Toodetakse piiritust ja selle kõrvalsaadusi.

LAEVANDUS

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Laevade veoturg kahel nädalal kuni 28. okt. kandis endiselt sõjaaegset ilmet. Üldiselt on nõudmine laevade järele väga mitmekesine, kuigi mitmed veod on jäänud väga tagasihoidlikeks. Eriti kehtib see Balti mere riikide vedude kohta, kus eriti Saksa poolt teostatav laevade kontroll on suureks takistuseks kaubandusele erapooletute riikide vahel. Viimase kahe nädala jooksul ei lastud läbi Saksa kontrolli poolt peagu ühtegi tseluloosiga erapooletuisse riigesse minevat laeva, vaid viidi kontrolliks laevasõiduteilt kaugelolevaise sadamaisse (Swinemünde, Kiel), kus laevu on peetud nädalate kaupa kinni. Seejuures on märkida, et kuni viimase ajani ei ole täpsalt teada, millised tõendused loetakse küllaldasiks laevalaadungi läbilaskmiseks kontrollist. Ka metsamaterjaliga erapooletuisse sadamaisse minevaid laevu on peetud kinni, kuid suurem osa neist on vabastatud. Säärane aktsioon takistab väga erapooletute riikide vahelist kaupade liikumist Balti mere ümbruse maist. Ka Inglise kontrollib laevu, kuid viimase kontroll on kiirem ja viimasel ajal on pandud kehtima täpsad määrused vajalike laevapaberite kohta, millised kiirustavad kontrolli. Samal ajal toimub kaubandus Balti meres Saksa ja erapooletute sadamate vahel peagu takistusteta, kuid siin on antud eesõigus Saksa lipule, nii et erapooletud riigid neist vedudest jäävad eemale. Ka on raske võistelda Saksa ton-

naažiga, kus sõjaaegsed lisakulud on märksa väiksemad. Kaupade liikumine põhjapoolseist erapooletuist riigest teiste sõdivate riikide sadamaisse peagu seisab, toimudes pealegi aeglaselt territoriaalvete kaudu kuni Atlandi sadamateni ja tagasi. Sama kehtib ka vedude kohta NSVL-st, millised esialgu on jäänud peagu ära. Üleookeanivedudel on võrdlemisi elav tegevus sõdivaisse lääne-riigesse, kuid peamiselt oma tonnaažiga. Erapooletute riikide tonnaaž on koondunud enam-vedudeks erapooletute riikide vahel, kust Inglise tonnaaž on tõmbunud tagasi, täites oma riigi ülesandeid. Seetõttu on laevade prahtimine ja tegevus märksa muutunud ning laevade sõidushoidmiseks tuleb seda arvestada. Üksikute veoturgude iseloomustuseks toome järgmist:

Viljaveoturul üle ookeani peab Inglise tonnaaž sõitma valitsuse poolt määratud hindadega, mis on: St. Lawrence — U. K. 4/6 per qr., L.-Ameerika — U. K. 32/6, Austraalia — U. K. 45/—. Erapooletuile laevadele aga maksti: Kanada/Taani/Norra 55 kuni 58 cent./100 lb., L.-Ameerika-Skandinaavia 12.50—13 dol./tn, — Antwerpen/Rotterdam 11.75—12.— dol., Doonau-Antwerpen/Rotterdam 32/—33/—; Constanza/Varna — Antwerpen/Rotterdam 28/—29/—.

Teisel ookeanivedudel maksti erapooletuile:

Vanaraud USA — Fiume doll. 12.60, Lääne-Itaalia 12.50.
 Suhkur Jaava — Kreeka 70/—
 Maagid Durban — Antwerpen 50/— fio.
 Tselluloos Balti merest — USA 10—10.50 doll.
 Maagid Huelva — USA 14/6

Vahemerest maksti:

Maagid Bona — Antwerpen 25/—
 Maagid Huelva — Pernis 22/6

Süteveol maksti:

Bristoli Kanal — L.-Ameerika 20/—
 „ — Vahemeri 17/—18/—
 „ — Rouen 11/—12/—
 „ — Haifa 22/6
 Inglise i. r. — Antwerpen 15/—16/—
 „ — Dakar 20/—
 „ — Taani sadamad 22.—25.— Tkr.
 „ — Rootsi sadamad 22.—23.— Kr.

Metsamaterjalide veol püsivad

hinnad eelmisel tasemel, kuid veotakistuste tõttu on tasuvus vähenenud:

750 stä. DBB Kotka — Antwerpen 95 kr.
 500 „ Yxpila — Antwerpen 100 kr.
 775 „ Trangsund — Brüsseli kan. 100 kr.
 800 „ Maksalahdi & Trangsund — Ostend 100 kr.

Ajalepingu-nõudmisi oli endiselt Ameerika vedudeks, kus maksti paremaid laevadest 2.50—3.— dol./ton, vanemaist 2.— kuni 2.50 dol. tn. Inglise pakub erapooletuist laevadest 14/—15/— tn. ühes prii sõidukindlustusega.

Arvestades veoturu kitsenemist väiksemale tonnaazile, samuti kestvaid arusaamatusi meeskondadega, on eesti laevadest juba üle 10 laeva jäänud seisma, milline nähtus võib veelgi hargneda, kui ei suudeta õigel ajal leida mõjuvaid vastuabinõusid.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

Võihind püsis m. n. välisturul endisel tasemel. Seetõttu jäi ka meie eksportvõihinnanoteering endisele tasemele, s. o. 189 s. kg franko saatejaam ja seda või eest, mis tuli sisse 23.—29. X s. a. Tendents püsiv.

Vastavate teadete järgi oli piimatoodang Saksas viimaseil nädalail võrdlemisi püsiv, mistõttu ka võitoodangus ei esinenud tunduvalt muudatusi.

Inglises on sõjaga kaasunud üksikute maade võihindade võrdseks muutumine. Kui varem oli taani võihind tunduvalt kõrgem kui teiste maade omad, ning samuti soome ja rootsi võihind kõrgem Balti ja ookeanitagu-seist maist, on kõigi maade võihinnad nüüd Londonis kui ka Manchesteris 145 š cwt. Ka või jaemüügihind on kaupluses määratud kindlaks ja nimelt 1 š 9 d 1 naela (lb) kohta ehk umbes kr. 2.95 kg. Mihus ja maitseküsi-

mus või vähesuse tõttu ei ole seega hinnale enam niivõrd tähtis kui varem.

Inglises ei ole võihind nii palju tõusnud, nagu vahepeal tõusid turustamiskulud. Neil põhjusil on võiekспорт Inglisse tunduvalt vähenenud ja osaliselt isegi katkenud.

Võihinnanoteeringud eksportmais on sõja algusest saadik peagu püsivad. Nii oli näit. käesoleva kuu II poolel eksportvõihinnanoteering Taanis 240 Tkr. 100 kg ehk 194 s. kg, Rootsis 2 Rkr., s. o. 200 s. kg ja Hollandis 0,80 Fl ehk 178 s. kg.

M. n. maksus või siseturul s. kg:

Talinnas	lauavõi	205—210	kõõglivõi	185—195
Tartus	„	205—210	„	180—190
Pärnus	„	205—210	„	—
Valgas	„	200—205	„	180—190
Rakveres	„	200—210	„	180—185
Narva	„	205—211	„	185—190

KASEIINITURG. — CASEINE MARKET.

Kaseiini maailmaturul on sõja puhkemine toonud tunduva pöörde. Kaseiinihinnad on tõusnud tunduvalt, kusjuures määravamaks teguriks turul on Argentiina kui suurem ka-

seiinitootev maa. Sõda puhkes ajal, mil Argentiina toodang oli veel madal ja Prantsuses juuba hoogsalt näitas sügissesonset langust. Siia liitus asjaolu, et Argentiina teatavasti

juba aasta esimesil kuil muutis kaseiinimüügipoliitikat ning püüdis vältida suuremate tagavarade tekkimist ladudes, turustades vaatamata hinnale ja hoidus tagavaradest 1939/40. a. talveperioodiks, millised eelneval aastal töid tunduvat kahju.

Selline likvidatsioonipoliitika loomulikult nüüd, mil hinnad erakordsete sündmuste tõttu tõusid, on tulnud Argentiinale kahjuks.

Ameerika hinnangu alusel olid Argentiina kaseinitagavarad 1. sept. veel 1500 tn, kuna m. a. need olid mitu korda suuremad.

Tekkinud sõjaluukorrast okt. algul oli prantsuse kaseiin maailmaturult kadunud ja läheb nähtavasti Prantsuse ja Inglise sõja tarviduse kätteks, kuid ka Uus-Meremaa ja Argentiina toodang läheb peamiselt seks otstarbeks.

Argentiina tõusvale toodangule vaatamata on eksporditud P.-Am. Ühendriigesse vaid vähe ja sept. lõpuks tõmbus Ameerika turult peagu täielikult tagasi. Viimaseil teateil pa-

kuti New Yorgis argentiina kaseiinist 14½ c. lb, kuna sõjajaelne noteering oli püsivalt 11,25 c. lb.

Siseturu kaseinihinnad P.-Am. Ühendriiges algul tõusid vaid vähe, näitasid hoogsat tõusu aga sept. lõpul ja on saavutanud nüüd hinnataseme, mis on kõrgeim 1923. a. saadik ning ületab isegi 1928—29. a. kõrgkonjunktuuri-hinna. Ameerika omatoodang on seosonseil põhjusil jäänud väga väikeseks ja ka tagavarad puuduvad. Seepärast võib arvestada edasist hinnatõusu, kuna P.-Am. Ühendriige lennukitööstuste kaseinitarvitus on suur. Hinnas on tõusnud ka tekstiilkaseiin niivõrd, et selle kasustamine tekstiiltööstuses tasuvuse kalkulatsioonidel on muutunud raskeks.

Tallinnas noteeriti 30. X toorkaseiini I sordi hinnaks 13 s. ja II — 11 s. kg franko piimatalitus. Seega jäi hind okt. keskel toimunud noteeringu alusele, mil teatavasti hinnatõus oli 3 s. toorkaseiini kg-lt.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

K. n. tõsteti elussigade hindu raskemas kaalurühmas (120—160 kg) 2 s 76 s-le kg, kuna alla 120 ja üle 160 kg elussigade hinda tõsteti ainult 1 s. 68 s-le kg.

Välisterud eelistavad sigu 120—160 kg kaalu rühmas, millest on tingitud ka hinnatõstmine suuremas ulatuses.

Peekonsigade hinnad püsivad endiselt vana tasemel.

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	98	93		
55,5—59 "	98	89		Siseturu-
72,5—75 "	93	89		hinnad.
75,5—80 "	89	85		

Elussigade hindadeks noteeriti:

90—120 kg rasked	68 s.	eluskaalu-kg
121—160 " "	76 " "	" "
161 ja üle " "	68 " "	" "

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. oli tapaveiste pakkumine keskmine, nõudmine samuti, hinnad paranesid kõigi veiselihaliikide juures 3 s. kg-lt. Tendents eelolevaks nädalaks kindlam.

Nädala keskmiselt maksus suurmitigil veiseliha.

Suured pullid (tapakaal üle 200 kg) rammusad 45—48 s. ja keskmised 43—45 s. kg.

Väiksemad pullid (tapakaal alla 200 kg) rammusad 43—45 s., keskmised 41—43 s. ja lahjad 39—41 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid suuremad pullid 28—30 s. ja väiksemad pullid 24—26—28 s. kg.

Lehmajad härgjad: nuumatud

(pekkrammusad) 53—58 s., rammusad 43—51 s., keskmised 32—38 s., lahjad 27—31 s. ja praak (rebaseile) 21—24 s. kg; eluskaalu järgi alates lahjadest 18—25—32—35 s. kg.

Mullikad: nuumatud 53—58 s., rammusad 43—45 s., keskmised 41—43 s. ja lahjad 33—40 s. kg; eluskaalu järgi 19—26—29—35 s. kg.

Vasikate pakkumine oli väike, nõudmine hea. Tendents kindel. Tapetud vasikad ühes nahaga, nuumatud 75—80 s., rammusad 60—65 s., keskmised 55—60 s. ja lahjad 50—55 s. kg; eluskaalu järgi vastavalt sordile 34—37—45—57 s. kg.

Lammaste pakkumine suur, nõudmine keskmine. Tendents selgusetu. Tapetud lambad: rammusad 45—50 s., keskmised 37—44 s. ja lahjad 32—37 s. kg.

Eksportlambaliha st maksti m. n. Tallinna tapamajade juures 90 s. kg, eluskaalu alusel franko saatejaam 36 s. kg; k. n. eksportlambaliha hinnaks noteeriti 100 s. kg; eluskaalu järgi franko saatejaam 42 s. kg.

TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkadeturu seisund jäi püsima e. n. tasemele. 27. X s. a. noteeriti Börsikomitee juures toornahkade hinnad franko vastuvõtu-punkt 30. X — 5. XI s. a. järgmiselt:

Veisenahad, värsked, I sort 80 s., II sort 70 s. ja III sort — praaknahad 55 s. kg; soolatud nahad I sort 96 s., II sort 87 s. ja III sort — praaknahad 70 s. kg. Tendents selgusetu.

Vasikanahad, kuivad I sort, kerged värskelt kuni 3,5 kg kr. 4.00 tk. II sort värskelt raskemad kui 3,5 kg ühe kg hind kr.

Sigade pakkumine-nõudmine oli keskmine, hinnad jäid nädala keskmiselt muutu-seta. Tendents eelolevaks nädalaks selgusetu. Tapetud sead ühes peade-jalgadega maksusid: noored-peekonkaalulised ja rasvasead 89—91 s., lihasead 82—86 s. ja suured vanad emised 80—83 s. kg; eluskaalu järgi noored ja rasvasead 67 s. ja lihasead 64 s. kg.

1.20 ja III sort — praaknahad kr. 2.50 tk., Tendents kindel.

Lambanahad, I sort OJ kr. 3.85 tk., II sort J kr. 3.50 tk., III sort L kr. 2.75 tk., IV sort K kr. 2.25 tk. ja V sort — praaknahad kr. 0.80 tk. Tendents kindel.

Hobusenahad, I sort soolatud 17 kg ja üle ning värskelt 20 kg ja üle kr. 10.— tk., II sort soolatud alla 17 kg ja värskelt alla 20 kg rasked kr. 6.50 tk. ning III sort — praaknahad kr. 3.50 tk. Tendents selgusetu.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade kujunemises toimus välisturul m. n. tõususuund. Vastavalt välis-turuseisundi kujunemisele tõusis meie eksportmunade hinnanoteering 130 s-le kg e. n. 120 s. vastu. Siseturumunade hinnaks noteeriti endine hind, s. o. 100 s. kg. Kanamunad raskusega 20—45 g noteeriti 75 s. kg franko kogumispunkt, s. o. samuti endine hind. Tendents kindel.

Nagu Saksast teatatakse, on kanamunade tootmine hooajaliselt vähenenud. Suhteliselt sesoonselt liikumisest kiiremat toodangu vähenemist on mõjustanud ka ebasoodsad ilmas-tikuolud. Sisemaise munatoodangu vähenemise tõttu tarvitatakse praegu Saksas peamiselt imporditud kanamune. Kuna seetõttu nõudmine välismaiste kanamunade järele on suu-

renenud, on ka hind paranenud, mis avaldus ka meie eksportmunade hinnanoteeringu tõus-sus. K. n. jätkub tõenäoliselt hindade paranemine välisurgudel.

Saksa andmeil on Inglises kanamunade turustamiskorraldust hindade ülemmäära kohta laiendatud ka eesti ja läti kanamunade kohta. Seejärgi oleks eelnimetatud maade kanamunade hinna ülemmääraks Inglises 15 lbs raskusil 12 š 6 d (120 tk.) ja 12 lbs rasku-sil 11 š 6 d.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s. paar:

Tallinnas	12—15	Valgas	13—15
Tartus	13—15	Rakveres	13—14
Pärnus	14—15	Narvas	14

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahind püsib eelmiste nädalate tase-mel. Piimahinna noteerimiskomisjon noteeris 30. oktoobril Tallinna kohta lahtisele pii-male järgmised hinnad: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 13 senti liiter ja

müügil piimatööstustele 12 s. l, II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 senti liiter ja müügil piimatööstustele 10 s. l. Pii-matoodangu tagasimineku tõttu tuleb piima kaugemalt vedada juurde.

Nüüd, mil karjad on talvisel laudassööt-
misel, tuleb piimatootmine tublisti kallim su-
visest söötmisest. Võrreldes eelmise aastaga
on kõik kulud tõusnud, eriti aga jõusöötade
osas. Nende hind on kõrgem ja neid on vaja
enam juurde sööta ristikehina puudumise tõt-
tu. Kui võihind on eelmise aasta sama aja
vastu 29 senti kg kohta kõrgem, siis on pii-
mahind eelmise aasta tasemel ega vasta tõus-
nud tootmiskuludele.

Venemaale raudteejaamadest Kärknast,
Järva-Jaanist ja Lehtsest kuni Narvani mine-
va piima eest makstakse piimaühingutele en-

dine hind vastavalt rasvasisaldavusele. Saa-
detav kogus on 24 000 kg päevas.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes
läinud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas	18—19	—	15—16	13
Tartus	17—18	14	—	12
Narvas	16	—	—	12
Rakveres	16	—	—	12
Pärnus	18	14	—	13
Valgas	16	—	—	10—11
Paldiskis	—	—	—	10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Vaatamata sõjale ei ole Euroopa tera-
viljaturg ilmet muutunud. Vabakaubandust
takistab küll tunduvalt sõdivate riikide sõja-
konterbandi kontroll, kuid esijärjekorras
puudutab see siiski sõdivaid riike endid ja
teises järjekorras erapooletuid riike. Sõja al-
gul tegid teraviljahinnad hüppe üles, kuid
hiljem ilmnis langus hindades ja praegu kõi-
guvad hinnad nädalast nädalasse väga vähe-
seis piires. Tänavu oli Euroopa mais kui ka
väljaspool Euroopat parem kui rahuldav ter-
raviljasaagi-aasta ja m. a. tagavarad, milli-
sed on küllalt suured, mõjustavad koos täna-
vuse saagiga teraviljahindu stabiliseerivalt.

Euroopa nisutoodang on ca 450 milj. kv,
P.-Am. Ühendriige ca 200 milj. kv ja Kanada
ca 118 milj. kv. Kanada tänavust nisutoo-
dangut peetakse eriti heaks.

Rukis maksus m. n. keskmiselt Chicagos
53,19 c. buš. e. n. 54,54 c. vastu ja Winnipe-
gis 60,60 c. buš. e. n. 60,60 c. vastu.

Nisu maksus m. n. keskmiselt Chicagos
85,06 c. buš. e. n. 85,25 c. ja Winnipegis 70,02
e. n. 71,31 c. vastu.

Maisihind Chicagos oli nädala kesk-
miselt 49,65 c. buš. e. n. 49,81 c. vastu.

Sisemaa-linnade turgudel teraviljahinda-
des ei olnud suuremaid muudatusi võrreldes
e. n. ja nädala lõpul maksusid teraviljad
s. kg:

	Rukis	Nisu	Odor	Kaer	Rukki- jahu	Nisu- jahu
Tallinnas	20	22	18	14	22	30
Narvas	20	20	16	13	20	30
Tartus	15	19	16	10	17	30
Rakveres	16	19	14	9	19	28
Valgas	16	20	16	11	18	27
Pärnus	16	22	15	12	19	27

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturg muutub järjest kindlamaks. Li-
nahinnad Belgias ja Hollandis on kõvenenud
ja lina väljavedu on lubatud ainult litsentsi-
de alusel. Inglise turul on küll fikseeritud
maksimaalhinnad, et vältida linahindade
spekulatiivset tõstmist, kuid need kindlak-
määratud hinnad osutusid ka minimaalhinda-
dena liiga madalaiks ja praegu ei ole ingla-
sil nende hindade eest lina kustki saada.

Ka läänemeremais on linahinnad püsivad.
Lätlased nõuavad livoonia linast 52 kullas
fob Riia R-sordi alusel.

Taanis, kus senini kasvatati väga vähe li-
na, kavatakse linakasvatust laiendada se-
nise 600 ha-lt 10 000 ha-le. Ka on seal raja-
misel uus linaketrusvabrik.

Linahindade noteerimiskomisjoni kosole-
kul Tallinna Börsil 27. X k. a. noteeriti lina-
kokkuostuhinnad riiklike standardsortide alu-
sel franko kokkuostja ladu kg-lt s.:

	Võru- ja Petesrimaal	Mujal	Eastis
R	190		128
HD	121		119
D	112		110
OD	108		101
LOD	94		92
H	85		88
Takk I sort			83
" II "			73
" III "			63
Ehitustakk			15—20

Tendentš püsiv.

Ka Pärnus on uut lina tulnud juba turule. Hinnad on noteeringu piires. Pärnu lina on tänavu raske ja tugeva kiuga, ainult ma-

dalamad sordid kipuvad pidama liiga karda, mis on tingitud veenappusest leotusajal.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Kartulikaubanduses valitseb endiselt elav tegevus. Tallinna tuuakse igapäev rohkesti seemnekartuleid keskmiselt 15—20 vagunit päevas. Kui oktoobri keskpaiku väheseks ajaks pidurdati majasteedi vastuvõtmist, toodi m. n. peamiselt majasteeti. Varased sordid on juba enamuses põllumeestelt ostetud, neid tuleb veel mõni üksik vagun päevas. Eksportõride poolt tänavu oli suurem nõudmine varase kollase järele. Seda sorti ei olnud nii palju põllumeestel anda, kui nõuti.

kollane kr. 4.30—4.70 kv, bintje kr. 4.30—4.70 kv, jorgi hertsog kr. 5.70 kv.

Tööstuskartulite elavam ostmine toimub piiritusvabrikuis. Tärklisvabrikuis on kartulite pakkumine veidi tagasihoidlikum.

Söögikartulite kokkuost on veidi tagasihoidlikum kui seemnekartuleil. Peale Virumaa raudteejaamade on elavam söögikartulite kokkuost lääne rannas. Suurem nõudmine on seal piklike sortide järele, kuna need välisturgudel hinnatakse ca kr. 0,50 kv kallimalt. Varemmail aastail kasvatati lääne ranna piirkonnas peamiselt ümarikke sorte, väikesel määral piklikke, nagu up to date. Viimaseil aastail on sealsed põllumehed teinud algust ka majasteedi kasvatamisega, mis on võrdlemisi suure saagiga.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 30. X 39 Börsikomitees noteeriti järgmised hinnad:

Seemnekartulihinnad vastavalt 100% eksportkõbliliku valiku eest vastavalt tunnustamisklassile.

1. Söögikartul raudteejaamades kr. 3.20—3.50 kv, Lääne rannas kr. 3.25—3.75 kv.
2. Seemnekartul majasteet kr. 4.20—4.40 kv, eesti kollane kr. 4.20—4.40 kv, varane

3. Tööstuskartul tärklisvabrikuis 14 s. tärklise kg, piiritusvabrikuis 13—15 s. tärklise kg. Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaturul valitseb rikkalik sügissordiste õunte pakkumine. Rohkesti on müügil ka juba sibulõuna ja tartu roosõuna, väga vähe on näha aga liivi kuldrenetti. Hinnad püsivad ega ole neis märgata võrreldes m. n. märkimisväärselt muudatust.

sordised tööstusõunad franko raudteejaam 18 s. kg. Tendents püsiv.

Köögiviljaturul hakkavad lõppema lillkapsad ja tomatid, need, millised on veel müügil, on mihuselt üsna nõrgad. Märgata on väikest tõusu peakapsa hulgemüügihindades, teiste köögiviljade hinnad püsivad endised.

Sibulad, eksportkõbliliku, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt, 15 s. kg. Tendents kindel.

Hiljuti avanes võimalusi antonovka-sordiliste tööstusõunte eksportimiseks, mis tunduvalt kergendas nende õunte turustamist. Teiste aedsaaduste ekspordi ei ole veel suudetud elustada.

Konservkurgid, eksportkõbliliku, franko ladu Tallinna ca 5 kg neto plekktoosides kr. 2.80. Tendents püsiv.

Aedsaaduste hinnad noteeriti 27. X järgmiselt:

Jõhvikad, eksportkõbliliku, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt, 16 s. kg. Tendents püsiv.

Õunad, eksportkõbliliku, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt, sügissordised 22 s. kg, talisordised 27 s. kg ja antonovka-

Tallinna turul maksusid 30. X:

	s. kg		s. kg
Õunad	10—70	Porgand	10—20
Pirnid	85—120	Kõrvits	15—18
Jõhvikad	80—85	Salat	80—150
Tomatid	15—50	Rõigas	150—200
Sibulad, vene	20—25	Pähklid, kodum.	150
Peakapsas	10—12		
Hapukapsas	20—25		s. tk.
Kaalikas	15—18	Lillkapsas	5—20
Peet	15—18	Kurgid, hapend.	4—8

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. oli värsket kala müügil rahuldaval kogusel, kuid elavam nõudmine oli haugi, siia, latika ja teiste odavamate kalasortide järele, kuna lõhe ja iherusega kaubitsemine arenes tagasihoidlikult, mistõttu nende hinnas esines tunduv langus. Lõhe pakuti terve kala viisi marjata 150—200 s. kg, (marjaga lõhe müügil ei olnud). Iherust (mereforell) müüdi 100—130 s. kg.

Rohkesti müügiletoodud meresiaa hind oli võrdlemisi soodus: suuremaist ja parima valikuga siiast nõuti 70—100 s. kg, väiksemaist ja nõrgema mihusega — 40—60 s. kg. Latikahind suuruse ja mihuse järgi 40—60 s. kg.

Haugi ja koha järele oli nõudmine elav. Elusvärsket haugist nõuti kuni 70 s. kg. Kaugemaist püügikohtadest toodud (peipsi) haugi müüdi 40—60 s. kg.

Sisevete kalastuse I valikut koha müüdi 100—130 s. kg, kuna Pärnu lahe väiksema koha hind oli 70—80 s. kg.

Elusvärsket ahvenast Tallinnas nõuti 60 s. kg, sisevete-ahvenast — 30—50 s. kg.

Räimekaubandus. Räimekalastus areneb rahuldavalt, mistõttu värsket räime müügil rohkesti ning müügihinnas ei ole suuri kõikumusi. Tallinna kalasadama kaudu

tuli sisse päevas, arvatud välja laupäev, 10 kuni 15 tuh. kg.

Kalureile maksti 23.—25. X 8—12 s. kg, 26.—29. X — 10—15 s. kg, Tallinna turul jaemüügil 12—20 s. kg.

Narva lahe kalureile maksti 10 s. kg, kuna Narva turul müüdi räime 15—20 s. kg.

Kilusaak endiselt nõrk. Ainult Narva lahe kalastus andis mõnesid partiisid värsket kilu. Kalureile maksti 30—35 s. kg. Toodang realiseeriti osalt kohalikul turul, osa turustati Tallinnas: jaemüügil turul 60—65 s. kg ja konservitööstusis 50 s. kg.

Tursakaubandus areneb elavalt. Rahuldava kalasaagi tõttu turska oli müügil rohkesti; kalasadama kaudu tuli sisse päevas 2000—4000 kg, pealeselle veel rohkesti koormatega. Kalureile maksti 4—6 s. kg.

Müügihind terve kala viisi 8—12 s. kg, lõigatult 10—15 s. kg. Tursafilee I valik 30—35 s. kg, II valik 25—28 s. kg.

Suitsukalakaubandus oli elav. Rohkesti müüakse suitsuräime 6—10 s. kümme, suitsuturska 25—30 s. kg, suitsuvinba ja -ahvenat 100 s. kg, suitsusiiga 150—250 s. kg, -angerjat 250—350 s. kg, -lõhe 800—1200 s. kg ja praetud silmud 30—35 s. paar.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

23. oktoobril 1939. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	40 906 652,51	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	1 276 088,89
välisraha	4 308 935,79	3. Eritagavarakapital	4 122 865,94
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Ctm.</i>	761 086,92	4. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
3. Siseveksid: — <i>Home Bills:</i>		a) pangatähed liikvel	73 221 250,—
kaubavekslid	24 615 635,97	b) jooksvad arved:	
põllumajandusl.	2 357 084,46	vallituse	7 859 843,96
metsatööstusl.	39 675,97	pankade	9 601 130,13
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>	27 012 346,40	täised	8 331 151,12
vallitusele	—	5. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	27 648 808,96
telistele *)	20 439 412,36		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	3 472 724,46		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	35 164 680,57		
	<u>132 060 889,—</u>		<u>132 060 889,—</u>

Kattevara vahetord jooksvate kohustustega: } 48,09%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. pooli garanteeritud laene Kr. 736 921,73
Includes Elcr. 736 921,73 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Soome tööstuse kindlustamine sõja vastu.

War Risk Insurance for Finnish Industry.

Soome töösturite ühing ja puutöösturite keskühing on algatanud ühiselt kõigi riigi töösturite vahelise kokkuleppe sõlmimist, millega soovitakse luua vastastikune konsortsium sõjaolukorrast Soome tööstusseadmele tekkinud kahjude katmiseks. Kokkuleppe alla kuuluksid osavõtivate tööstuste Soomes asuvad tule vastu kindlustatud seadmed, kusjuures kaetakse sõjategevuse, oma sõjavõimude ja sõjategevusest põhjustatud tulekahju läbi tekkinud kahjud.

Kahjusumma tasumine korraldatakse järgmiselt:

a) tööstusseadmete ja ladude suhtes, millede ainsaks riisikoks on hävimine sõjaajal tule või plahvatuse läbi ja millede

üldkindlustussumma ei ületa 50 milj. Smk., on kahjutasusumma 75% kindlustussummast;

b) kui kindlustussumma ületab 50 milj. Smk., alandatakse kahjutasu liigruva astmiku järgi kuni 50%.

c) puuladude, samuti kergeltsüttivaid või plahvatavaid aineid valmistavate tööstuste suhtes on kahjutasusumma 50%, vaatamata tulekindlustussummadele.

d) sõjakahjude tasumise korral riigi poolt vähendatakse konsortsiumi kahjutasusummat vastavalt riigi kahjutasusumma suurusele.

Iga üksik konsortsiumi liige vastutab kuni 10% oma tule vastu kindlustatud varanduse väärtusest.

LÄTI. Kruvide ja mutrite normimine Lätis. — *Rationing of Bolts and Nuts in Latvia.*

Läti rahandusministri määrusega pannakse kehtima l. I 40 normid kruvidele ja mutritele. Neile normidele peavad vastama ka välismaalt sisseveetavad kruvid ja mut-

rid. Normidele mittevastavate kruvide ja mutrite sissevedu lubatakse ainult põhjendatud erandjuhtudel.

Sõiduautode maksustamine Lätis. — *Latvia to Impose Special Tax on Automobiles.*

Rahandusministri määrusega võetakse tarvituseleolevaid sõiduautodele erimaksu 10

latti iga 100 kg autokaalu kohta. Maksust saadud summad lähevad reivastusfondi.

Läti suhkrufabrikud tegevuses. — *Latvian Sugar Factories Operating.*

Läti 3 suhkrufabrikut on k. a. okt. algusest täistegevuses. Suhkrupeetide suhkruksi-

sisaldus olevat sel aastal keskmiselt 2% suurem kui 1938. a.

Läti piiritushinna tõstmine. — *Increase in Price of Alcohol in Latvia.*

Väljaveetavate jookide valmistamiseks tarvitatava piirituse hind on määratud kind-

laks järgmiselt: piiritus I sort 9,50 lat. l. absoluutset alkoholi.

Tarvitatud mootorõli töötlemine Lätis.

Used Motor Oils to be Reconditioned in Latvia.

A/s. Degviela ostab kokku tarvitatud mootorõli, makstes 0,23 lat. kg. See õli töötletakse uueks tarbimiseks.

Kõrgendatud metsamaterjali ülesostuhinnad Lätis. — *Latvia Raises Timber Prices.*

A/s. Latviņas Koks tõstis ülesostuhindu töötlemata metsamaterjalile. Ülesostu toime-

tavad a/s. Latviņas Koks volinikud võimalikult vahetult metsaomanikelt-põllumeestelt.

BELGIA.**Belgia-Luksemburgi majandusliidu väliskaubandus.***Foreign Trade of the Belgian-Luxembourg Economic Alliance.*

Belgia-Luksemburgi majandusliidu väliskaubanduse läbikäik k. a. esimesel 7 kuul võrreldes m. a. sama ajaga on suurenenud koguselt 12 milj. kv ehk 40%, kuna läbikäik väärtuselt on jäänud peagu endiseks. Sealjuures väljavedu suurenes 827 milj. bfr., kuna sissevedu näitas 730 milj. bfr. kahanemist, muutes kaubandusbilansi aktiivseks.

	Väljavedu	Sissevedu	Läbikäik
	(milj. bfr.)	(milj. bfr.)	(milj. bfr.)
1939	13 104	12 895	25 999
1938	12 277	13 625	25 902
	+ 827	- 730	+ 97

Impordi osas suurenes toitainete, keemiliste ja farmatseutiliste tekstiilsaaduste ja rel-

vade sissevedu, mille kõrval tunduvalt vähenes puu- ja puusaaduste ning paberi sissevedu. Muus osas ei olnud olulisi muudatusi.

Ekspordi osas suurenes igasugu kivide, toorklaasi ja teiste mineraalide ning metalli ja metallisaaduste väljavedu, kuna vähenes puu- ja kummitoodete, paberi ja relvade väljavedu.

Belgia kaubavahetus riikide järgi suurenes Madalmaade, Suur-Briti ja Skandinaavia riigega ning vähenes NSVL-u, Saksa, Prantsuse, Balti riige ja Belgia Kongoga. P.-Am. Ühendriigesse väljavedu suurenes ligi 30%, kuna sissevedu sealt vähenes umbes sama võrra.

Mõnede põllumajandussaaduste kultuuri laiendamine Belgias.*Expansion of Area under Certain Crops in Belgium.*

Kuningliku seaduse ning Põllutööministri sellekohase määrusega tuleb nisu-, rukki-, suhkrupeedi- ja kartulikasvupinda 1939—40. majandusaastal suurendada kindlaksmääratud piirkondades järgmiselt:

	kasvupinna laiendamise %	võrdlusaasta
nisu	50	1937/38
ruki	40	1937/38
suhkrupedi	20	1938
kartul	10—30	1939

sõltuvalt kasvupiirkonnast

Sellest kohustusest võib põllutööminister vabastada põllupidajaid, kes esitavad tõenduse, et neil määruse täitmine on võimatu. Määruses ettenähtud põllumajanduskultuuri laiendamismäärade kindlustamiseks tuleb maaomavalitsusasutisil hoolitseda selle eest, et kasvupinna suurendamine nende piirkonna ulatuses vastaks seaduses esitatud nõudele. Selleks tuleb leida võimalusi kompensatsiooniks.

Määruse mittetäitjaid karistatakse vangistusega 8 päevast kuni 3 kuuni ja rahatrahviga 100—1000 bfr. koos või eraldi.

ROOTSI.**Rootsi väliskaubandus sept. 1939. a.***Swedish Foreign Trade in September, 1939.*

Rootsi väljavedu oli k. a. sept. 130,8 milj. kr. 154,2 milj. kr. vastu 1938. a. sept. Väljaveo tagasimineku on tingitud sõjaolukorrast. Seevastu ei ilmne sisseveos veel mingit vähe-

nemist, kuna k. a. sept. imporditi Rootsi kaupu 179,4 milj. kr. väärtuses 178,4 milj. kr. vastu m. a. samal kuul.

SVEITS. Šveitsi väliskaubandus sept. 1939. a. — Swiss Foreign Trade in 1939.

Sõja tõttu on šveitsi väliskaubandus vähenenud tunduvalt. Väljavedu langes 113,6 milj. fr. 1938. a. sept. 55,2 milj. fr.-le k. a.

sept., kuna sissevedu langes 143,2 milj. fr.-lt 93,4 milj. fr.-le.